اخبار کوتاه

۲۵۰ طرح تامین و استحصال آب در کشور در حال اجراست

مدیرکل دفتر اطلاعات و داده‌های آب کشور با اشاره به برنامه های وزارت نیرو برای تامین آب شرب گفت: ۲۵۰ طرح تامین و استحصال آب در کشور در حال انجام است.

به گزارش پیام آشنا، فیروز قاسم‌زاده با بیان اینکه وزات نیرو برای تأمین منابع آب در تمام حوزه‌های مصرفی برنامه بسیار جدی دارد، گفت: وزارت نیرو طرح‌های مختلف تأمین و استحصال آب، تصفیه‌خانه‌های آب شرب، طرح‌های آبرسانی را در دست اجرا دارد و در زمینه طرح‌های تأمین و استحصال ۲۵۰ طرح در کشور در حال انجام است که می‌توانند آب مطمئن در اختیار مردم قرار دهند.

وی با تأکید بر اینکه تأمین پایدار آب شرب در برنامه وزارت نیرو است، خاطرنشان کرد: این مهم با اجرای طرح‌ها تأمین آب پیگیری می‌شود.

مدیرکل دفتر اطلاعات و داده‌های آب کشور با بیان اینکه در حال حاضر طرح‌های اولویت‌دار یکی از موضوعاتی جدی است که در وزارت نیرو دنبال می‌شود، گفت: این طرح‌ها در بخش‌های مختلف شناسایی شدند.

قاسم‌زاده با اشاره به اینکه ویژگی مختلفی (برای پروژه‌های تأمین آب و آبرسانی در کشور) نظیر زمان خاتمه طرح‌ها و اهمیت طرح‌ها برای نقاط مصرف و نیز حساسیتی که در حوزه اجتماعی دارند (برای اولویت‌بندی اجرای پروژه‌های حوزه آب در کشور) شناسایی شد، خاطرنشان کرد: هدف اصلی وزارت نیرو این است که با این پروژه‌ها در تأمین کمی و کیفی آب در سطح کشور ضریب اطمینان بسیار بالایی را داشته باشیم.

تولید تخم مرغ بیش از نیاز کشور است

رئیس هیات مدیره اتحادیه مرغ تخمگذار تهران از صادرات بیش از ۶۰ هزار تن تخم مرغ به کشورهای هدف از ابتدای سال تاکنون خبر داد و گفت: ظرفیت تولید واحدهای مرغ تخم‌گذار کشور سالانه بیش از ۱۶ میلیون تن است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایرنا، «ناصر نبی‌پور» درباره وضعیت صادرات و بازار داخلی تخم مرغ، افزود: ۶۰ هزار تن تخم مرغ به کشورهای هدف از جمله عراق، افغانستان، قطر، عمان و دوبی صادر شده، اما حدود ۹۵ درصد صادرات این محصول به عراق و افغانستان بوده است.

وی با بیان اینکه ظرفیت تولید واحدهای مرغ تخم‌گذار کشور سالانه بیش از ۱۶ میلیون تن است، گفت: سال گذشته یک میلیون و ۲۰۰ هزار تن محصول تخم مرغ در کشور تولید شد که بخش عمده آن به مصرف داخلی و بخشی از آن صادر شد.

رئیس هیات مدیره اتحادیه مرغ تخم‌گذار تهران اضافه کرد: اکنون تولید تخم مرغ بیش از نیاز فعلی بازار است، زیرا هر ساله در نیمه اول سال با تشدید گرما میزان مصرف این محصول کاهش می‌یابد، بنابراین بیش از مصرف کشور، تولید داریم.

به گفته نبی‌پور، طبق آمارها روزانه حدود ۳ هزار و ۵۰۰ تن تخم مرغ در کشور تولید می‌شود در حالی که مصرف روزانه کشور بین ۳ هزار تا ۳ هزار و ۲۰۰ تن است؛ بنابراین بین ۳۰۰ تا ۴۰۰ تن مازاد تولید داریم که باید برای آن چاره‌ای اندیشیده شود که در حال حاضر بخشی از این محصول صادر می‌شود؛ اما به دلیل ظرفیت بالای تولید، همچنان تولیدکنندگان با چالش روبرو هستند.

وی گفت: اکنون شرایط صادراتی برای این محصول مناسب است و مقداری از مازاد تولید صادر می‌شود، این در حالی است که کشور ظرفیت صادرات بیش از آنچه که صادر می‌شود را دارد.

رئیس هیات مدیره اتحادیه مرغ تخم‌گذار تهران با اشاره به اینکه تخم مرغ به دلیل مدت زمان کوتاه ماندگاری یک کالای صادراتی نیست، تصریح کرد: ممکن است برای سال‌های آینده برخی مقاصد صادراتی فعلی از جمله عراق و افغانستان را از دست بدهیم؛ زیرا احتمال آن می‌رود که در سال‌های آتی به کشورهای تولیدکننده این محصول تبدیل شوند همان گونه که اکنون به سرعت در حال ایجاد واحدهای مرغ تخم‌گذار در کشورهایشان هستند.

نبی‌پور یکی از مشکلات صنعت تخم مرغ کشور را نبود سرمایه‌گذاری مناسب در بخش صنایع تبدیلی دانست و گفت: در صورت از دست دادن بازارهای صادراتی، کشور ما باید برای حفظ محصول در صنایع تبدیلی به نقطه‌ای برسد که بخش عمده محصول در داخل فراوری و با مدت‌زمان طولانی به مصرف برسد تا حتی اگر امکان صادرات نبود بتوانیم محصول را فراوری و نگهداری کنیم.

بورس

مانع بین‌المللی شدن بورس تهران برطرف شد؟

پرونده بین‌المللی شدن بورس تهران از سال‌های قبل باز شده و تقریبا سالی یک بار وعده جدیدی درمورد تحقق آن از سوی مسئولان ذیربط ارائه می‌شود؛ اتفاقی که دوباره شاهد آن بودیم و گفته می‌شود این موضوع با پیوستن جمهوری اسلامی به سازمان همکاری‌های شانگهای فراهم شد.

به گزارش پیام آشنا، موضوع راه اندازی بورس بین‌الملل نخستین مرتبه پنج مردادماه سال ۱۳۹۷ از سوی مرتضی بانک، دبیر شورای عالی مناطق آزاد کشور مطرح شد. وی اعلام کرد: با توجه به نیاز ضروری به مبادلات مالی بین‌المللی تصمیم گرفته شد که ایجاد بورس بین الملل در مناطق آزاد مطرح شود که به عنوان بورس پنجم کشور خواهد بود و در شورای عالی بورس تصویب و مقررات اولیه برای سرمایه‌گذاری ایجاد شده است تا سرمایه‌گذاری مشترک داخلی و خارجی صورت بگیرد.

در این راستا اواسط مهرماه ۱۳۹۸ بود که علی صحرایی - مدیرعامل سابق شرکت بورس اوراق بهادار تهران - از مذاکره با ۱۶ بورس دنیا برای شناساندن بورس تهران خبر داده بود و ۲۷ آبان ماه سال ۱۳۹۸، مظفری، مدیر عامل منطقه آزاد کیش اعلام کرد که مقدمات بورس بین‌الملل در دولت در حال انجام است و تا پایان سال جاری راه‌اندازی می‌شود.

وعده‌ای که محقق نشد و صحرایی دلیل آن را محدودیت‌های تحریمی اعلام کرد و گفت: درحال حاضر ایران مشکلی برای سرمایه‌گذاری خارجی ندارد اما ورود و خروج منابع مالی مهم است که محدودیت دارد. حتی این امکان با کشورهای همسایه نیز فراهم نیست، زیرا در این طرح انتقال پول مساله اصلی است.

این موضوع دوباره سال ۱۴۰۰ از سوی مسئولان مطرح شد و در این راستا مجید عشقی، رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار اعلام کرد که راه‌اندازی بورس بین‌الملل در مناطق آزاد از سوی شورای عالی بورس مجوز آن صادر شده و این بورس با سرمایه ارزی در مناطق آزاد تاسیس می‌شود و تمامی معاملات آن ارزی خواهد بود. بورس بین الملل مناطق آزاد پنجمین بورس کشور است که با هدف تامین مالی ارزی پروژه‌های صنعتی و عمرانی با سرمایه اولیه ۲۰ میلیون یورو در مناطق آزاد راه‌اندازی می‌شود.

در نخستین جلسه ستاد بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور مطرح شد:

تدوین برنامه‌های لازم جهت بهبود تأمین مایحتاج مردم

رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور با اشاره به برگزاری نخستین جلسه ستاد بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور، گفت: کاهش تعداد تبصره‌ها، مولدسازی درآمدهای دولت، ارائه لایحه بودجه به‌صورت دوسالانه و تکلیف طرح‌های عمرانی، از جمله مهم‌ترین مواردی هستند که باید در تدوین لایحه بودجه به کار بسته شوند.

به گزارش پیام آشنا، نخستین جلسه ستاد بودجه سال ۱۴۰۳ با حضور «داود منظور»، معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور و معاونان و رؤسای امور این سازمان، برگزار شد.

منظور در این جلسه به تشریح مهم‌ترین رویکردها و جهت‌گیری‌ها در تدوین بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور پرداخت و اظهار کرد: کاهش تعداد تبصره‌ها و انتقال تبصره‌ها به قانون الحاق (۳)، تجمیع تبصره ۱۴ در ضمن بودجه عمومی، مولدسازی درآمدهای دولت، ارائه لایحه بودجه به‌صورت دوسالانه، تکلیف طرح‌های عمرانی طولانی شده و اجرا نشده، تجمیع بودجه دستگاه‌های فرعی در ذیل بودجه دستگاه اجرایی سیاست‌گذار، تنظیم لایحه بودجه در چارچوب برنامه هفتم توسعه کشور و اصلاح احکام، ردیف‌ها و پیوست‌ها بر اساس برنامه، از جمله مهم‌ترین مواردی هستند که باید در تدوین لایحه بودجه ۱۴۰۳ به کار بسته شوند.

وی افزود: لازم است به‌فوریت گزارش‌هایی از عملکرد بودجه سال ۱۴۰۲، طرح‌های قابل خاتمه طی سال جاری و سال ۱۴۰۳ با زمان‌بندی و اعتبار موردنیاز و تکالیف بر زمین‌مانده سازمان برنامه و بودجه در بودجه سال جاری تهیه و ارائه شود؛ همچنین پیگیری برای تحقق کامل منابع بودجه عمومی ضرورت دارد.

تدوین برنامه‌های لازم جهت بهبود تأمین مایحتاج مردم

معاون رئیس‌جمهور با اشاره به‌ضرورت مردمی‌سازی و افزایش مشارکت مردمی، گفت: ضروری است برای برخی از مشارکت‌های عمومی- خصوصی مناسب، فراخوانی صادر شود که البته لازمه آن، تهیه فهرستی از طرح‌هایی است که از جذابیت‌های کافی برخوردارند.

منظور با بیان اینکه لازم است تا برنامه‌های لازم جهت بهبود تأمین مایحتاج مردم صورت پذیرد، بر ضرورت تسهیل واردات کالاهای اساسی توسط تمام اشخاص صلاحیت‌دار، تأکید و بیان کرد: تأمین این گونه کالاها باید از هرگونه شائبه انحصارگرایی خارج شود.

وی در ادامه به بیان نکاتی درباره بودجه سال جاری پرداخت و گفت: باید موافقت‌نامه‌های نهایی شده در اسرع وقت ابلاغ شود، ضمن آنکه موافقت‌نامه‌های نهایی نشده نیز باید تا آخر مردادماه نهایی و ابلاغ شود.

بررسی کارشناسی تاترازی‌ها و مشکلات کشور

رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور با تأکید بر نقش این سازمان در حوزه تصمیم‌سازی برای رفع مشکلات، خواستار بررسی کارشناسی تاترازی‌ها و مشکلات کشور از جمله طراحی الگوهای مناسب برای اصلاح نظام یارانه‌ها شد.

در این جلسه، معاونان و رؤسای امور به بیان نقطه‌نظرات و دیدگاه‌های خود در خصوص بودجه سال ۱۴۰۳ پرداختند.

در پایان جلسه رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور با تأکید بر برگزاری جلسات مستمر و منظم ستاد بودجه سازمان، اظهار امیدواری کرد: لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ در موعد قانونی و با اهداف و ویژگی‌های اجرایی و قابل حصول، تدوین و تقدیم مجلس شورای اسلامی شود.

بانک مرکزی اعلام کرد

برای پرداخت وام از سامانه سمات استعلام بگیرید

بانک مرکزی اعلام کرد که اعطای هرگونه تسهیلات اعم از ارزی و ریالی قبل از اخذ شماره پیگیری از سامانه سمات ممنوع بوده و به روزرسانی مانده و وضعیت بدهی اشخاص می‌بایست به صورت برخط به سامانه سمات اعلام شود.

به گزارش پیام آشنا، بانک مرکزی طی بخشنامه‌ای به شبکه بانکی اعلام کرد: گزارش‌های اطلاعاتی مأخوذه از سامانه سمات به عنوان بانک اطلاعاتی مرجع در حوزه تسهیلات و تعهدات همواره حائز اهمیت بوده و منبع اطلاعاتی مهمی در تصمیم‌گیری‌های کلان اقتصادی و بازتاب دهنده عملکرد بانک‌ها و مؤسسات اعتباری در اعطای تسهیلات و یا ایجاد تعهدات در سطح ملی است؛ لذا قابلیت اتکا و به موقع بودن اطلاعات ارسالی در این سامانه از منظر ارسال به موقع و بروزرسانی مستمر مانده و وضعیت بدهی و تعهد اشخاص از اهمیت بسزایی برخوردار بوده و در بخشنامه‌های مربوطه این بانک نیز همواره مورد تأکید قرار گرفته است.

بر این اساس، با توجه به تأثیر مستقیم اطلاعات درج شده در سامانه سمات بر تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌گذاری‌های کلان اقتصادی کشور، خواهشمند است دستور فرمائید سامانه‌های داخلی حوزه ارزی و ریالی آن بانک/مؤسسه اعتباری به نحوی پیاده‌سازی و ساماندهی گردد که اطلاعات مربوط به هرگونه تسهیلات و تعهدات پرداختی بدون هیچگونه فوت وقت به سامانه سمات ارسال و مانده بدهی اشخاص نیز به گونه‌ای بروزرسانی شود که اختلافی بین مقادیر اعلام شده در سامانه سمات و مقادیر متناظر آن در دفتر کل (core عملیاتی) آن بانک وجود نداشته باشد.

بنابراین با توجه به نظارت‌ها و بازرسی‌های صورت گرفته توسط حوزه‌های نظارتی داخلی بانک مرکزی و همچنین نهادهای نظارتی بیرونی از جمله سازمان بازرسی کل کشور بر اطلاعات تسهیلات درج شده در سامانه سمات و عدم همخوانی آن با مقادیر متناظر در دفاتر کل بانک/مؤسسه اعتباری، بار دیگر تأکید می‌گردد اعطای هرگونه تسهیلات اعم از ارزی و ریالی قبل از اخذ شماره پیگیری از سامانه سمات ممنوع بوده و بروزرسانی مانده و وضعیت بدهی اشخاص می‌بایست به صورت برخط به سامانه سمات اعلام گردد.

بدیهی است، مسئولیت نظارت بر صحت و کفایت اطلاعات موجود در این سامانه بر عهده مقامات بانک/مؤسسه اعتباری است و در صورت عدم رعایت آن به ویژه در خصوص تسهیلات ارزی دارای وضعیت مشکوک‌الوصول، مراتب جهت رسیدگی به مراجع نظارتی و همچنین هیئت انتظامی بانک‌ها ارجاع خواهد شد.

معاون وزیر جهاد کشاورزی:

بخش کشاورزی تنها مصرف کننده آب نیست

معاون وزیر جهاد کشاورزی با اشاره به اینکه گفته می‌شود ۹۲ درصد آب در بخش کشاورزی مصرف می‌شود مورد قبول نیست، زیرا چهار مصرف کننده آب در کل کشور وجود دارد، گفت: مصارف همه بخش‌ها باید به حجم مشخص شود، آنگاه می‌توان میزان مصرف هر بخش را تعیین و درصدبندی کرد.

به گزارش پیام آشنا، صفدر نیازی شهرکی معاون آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی به بررسی تاخیر در اجرای مواد قانونی تحویل حجمی آب به بخش کشاورزی پرداخت و گفت: تحویل حجمی آب به این معنی است که متولی تامین آب در زمان و مکان مشخص، آب را به صورت حجمی تحویل بهره‌بردار دهد.

وی با بیان این که شرط الگوی کشت برای تحویل حجمی آب صرفا برای حجم مصرفی است، افزود: مکان تحویل حجمی آب ربطی به الگوی کشت ندارد، الگوی کشت به معنی این است که چه محصولی را چگونه و در کجا تولید کنیم. نیازی گفت: الگوی کشت با توجه به اسناد بالادستی برای محصولات راهبردی با توجه به نیاز کشور تعیین می‌شود، این امر نیز به حجم تحویلی آب بر می‌گردد، که در این راستا تسریع در تحویل حجمی آب توسط وزارت نیرو لازم است. وی خاطرنشان کرد: مکان تحویل آب مولفه اصلی تحویل حجمی آب است که باید توسط وزارت نیرو و همکاری وزارت جهاد کشاورزی مشخص شود کما این که براساس قوانین بالادستی وزارت نیرو متولی تامین و تحویل آب است. به گفته نیازی، وزارت جهاد کشاورزی مصرف کننده آب است و مشخصا چه بر اساس قانون تشکیل وزارت نیرو و چه بر اساس قوانین وزارت جهاد کشاورزی، تامین و انتقال آب توسط وزارت نیرو صورت می‌گیرد و توزیع و بحث بهره‌برداری از آب که تولید محصولات کشاورزی را در پی دارد، بر عهده وزارت جهاد کشاورزی است.

معاون آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی با بیان این که ۵۶ درصد آب کشاورزی از چاه‌های زیرزمینی تامین می‌شود که تهدیدی برای منابع آبی کشور است، گفت: تعداد حلقه چاه مشخص است، لذا باید دستگاه‌های اندازه‌گیری آب بر روی آن چاه‌ها نصب شود.

وی افزود: بر اساس آمار در ۱۰ تا ۱۵ سال گذشته، بر روی ۸۵ هزار از حدود ۵۵۰ هزار حلقه چاه دستگاه‌های سنجنده نصب است که بخشی از آنها هم قدیمی شده که باید سیستم‌های جدید و هوشمند در این چاه‌ها نصب شود. نیازی خاطرنشان کرد: حدود سه میلیون هکتار از ۸.۵ میلیون هکتار اراضی آبی کشور، توسط شبکه‌ها آبیاری می‌شود، در این راستا ۱۳۰ هزار نقطه برای تحویل حجمی آب تعیین شده که تاکنون فقط در ۳ درصد از آنها تحویل حجمی اعمال شده و مابقی احتمالا در دست مطالعه همکاران وزارت نیرو است که باید مورد بررسی و اقدام قرار گیرد.

بنا بر اعلام وزارت جهاد کشاورزی، وی بیان کرد: این که گفته می‌شود ۹۲ درصد آب در بخش کشاورزی مصرف می‌شود مورد قبول نیست، زیرا چهار مصرف کننده آب (کشاورزی، صنعت، محیط زیست و شرب) در کل کشور وجود دارد، از آنجایی که میزان مصرف مشخصا با حجم معلوم می‌شود، باید مصارف همه بخش‌ها به حجم مشخص شود، آنگاه می‌توان میزان مصرف هر بخش را تعیین و درصدبندی کرد.

معاون آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی خاطرنشان کرد: وزارت نیرو به عنوان متولی تامین آب مسئول نصب دستگاه‌های تعیین حجم است و بقیه دستگاه‌ها در این خصوص همکاری می‌کنند، وزارت جهاد کشاورزی چه بابت نظام‌های بهره‌برداری و چه برای الگوی کشت و سایر موارد که در تحویل حجمی آب مورد نیاز است، کمک‌رسان وزارت نیرو خواهد بود.

وی افزود: در بحث آبخوان‌ها نیز حجم آب باید محاسبه شود، زیرا در آبخوانی که مثلا ۱۰ هزار حلقه چاه وجود دارد باید مشخص شود که چه وقت مصرف مازاد داریم و توسط چه افرادی مصرف انجام می‌شود.

گفتنی است؛ تحویل آب حجمی به بخش کشاورزی که از برنامه دوم مطرح شده و تا سال ۱۳۸۹ هم در قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی بر آن تاکید شده است که تاکنون در کمتر از سه درصد سدهای کشور و کمتر از ۲۰ درصد چاه‌های کشاورزی عملیاتی شده است.

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی
مؤسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال

((آگهی تجدید مزایده فروش خودرو))

موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذرونهال در نظر دارد با عنایت به صورتجلسه کمیسیون شماره ۹۹۰۲۰۰۰۶ مورخ: ۱۴۰۲/۰۱/۳۰ ماده ۲ لایحه قانونی وزارت امور اقتصاد ودارایی ، تعداد ۵ دستگاه خودروی سواری روآ متعلق به خود را از طریق مزایده عمومی در سامانه تدارکات الکترومنیک دولت(ستاد) به آدرس: www.setadiran.ir به فروش برساند، علاقمندان به شرکت در مزایده می توانند از تاریخ نشر آگهی به مدت ۱۰ روز جهت بازدید خودروها در ساعات اداری به قسمت امور اداری موسسه (واحدامور عمومی) واقع در کرج دولت آباد-بلوارنبوت-روبروی مخابرات شهید رشیدی -نبش خیابان سهروردی موسسه تحقیقات ثبت وگواهی بذرونهال(واحد امور عمومی) وجهت دریافت اسناد مزایده از تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۰۸ به سامانه ستاد مراجعه فرمایند.لازم به ذکر است که هزینه آگهی مزایده بر عهده برنده مزایده است.

-زمان دریافت اسناد: از تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۰۸ تا تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۷ ازساعت ۸ صبح تا ساعت ۱۴ عصر

-زمان بازدید خودروها: در روزهای کاری از تاریخ۱۴۰۲/۰۵/۰۸ تا تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۷ از ساعت ۸ صبح تا ساعت ۱۴ عصر (شنبه تا چهار شنبه)

- مهلت ارائه پیشنهاد ها: از تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۰۸ ساعت ۸ صبح تا تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۳۰ ساعت۱۴ عصر

- تاریخ بازگشایی پاکت ها واعلام برنده: روز چهار شنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۰۱ ساعت ۱۰ صبح درسالن جلسات ساختمان قدیم واقع در دفتر مدیریت برنامه ریزی و پشتیبانی می باشد.

شماره ثبت در سامانه تدارکات الکترونیک دولت:۱۰۰۲۰۹۰۸۰۸۰۰۰۰۰۲

شماره تلفن تماس جهت هماهنگی: ۰۲۶۳۲۷۴۰۲۰۲ و ۰۹۱۲۶۶۱۰۵۴۷ (علیرضا اصفهانی)

شناسه آگهی: ۱۵۳۷۲۳۱

علیرضا قراخانی
مدیر برنامه ریزی و پشتیبانی

یادداشت

ضعف پیوستگی در سیاستگذاری آب، غذا و انرژی در لایحه برنامه هفتم توسعه (بخش اول)

درباره مدیریت پایدار آب، غذا و انرژی و چگونگی سیاستگذاری این موضوع در برنامه هفتم توسعه به شرح زیر است:

مدیریت پایدار آب، غذا و انرژی، بیش از هر زمان دیگری ذهن بشر را درگیر خود کرده است؛ مدیریتی که در آن تنظیم‌گری در حوزه امنیت غذایی، منابع آبی را تحیف نکند، تنظیم‌گری در منابع آبی، تأمین انرژی را ضعیف نکند و تنظیم‌گری در حوزه انرژی، امنیت غذایی را به خطر نیاندازد و... پژوهش‌های علمی صورت گرفته در کنار آمارهای به دست آمده به خوبی نشان می‌دهد مدیریت این منابع کاملا به هم مرتبط بوده و به صورت روزافزونی بر یکدیگر اثر گذار هستند. به گونه‌ای که سوءمدیریت در حوزه یکی از این منابع می‌تواند به شکل‌گیری بحران در تأمین منابع دیگر نیز منجر شود. در روزگار ما وجود منابع آب، غذا و انرژی و توانایی تأمین و مدیریت صحیح آنها از ارکان و شاخص‌های توسعه‌یافتگی و یکی از عوامل قدرت و تاثیرگذاری کشورها در عرصه‌های داخلی و بین‌المللی محسوب می‌شود. بنابراین کیفیت حکمرانی دولت‌ها را می‌توان از نحوه مواجهه با این سه حوزه و در سطحی کلان‌تر محیط زیست استنباط کرد.

حکمرانی هم‌بست آب، غذا و انرژی در ایران

در کمتر از دو دهه اخیر رویکرد بستگی‌داشتن آب، غذا و انرژی به یکدیگر یا همان هم‌بست (WEF Nexus) در سطح نخبگان حکمرانی (اعم از دانشمندان، سیاست‌پژوهان و سیاست‌گذاران) در جهان مطرح شده است. در این رویکرد بر یکپارچگی سیاست‌گذاری در این حوزه‌ها تأکید می‌شود. چیزی که متاسفانه در کشور در طول همین دو دهه کمتر به آن توجه شده است و ضرورت دارد در برنامه هفتم مسیر پیشین تصحیح شود. در حال حاضر مدیریت کلان و حاکمیتی در این سه حوزه تا به امروز به نوعی با رویکرد «جزیره‌ای» تعریف شده و علاوه بر چهار وزارت‌خانه و یک معاونت رئیس جمهور که به‌صورت مستقیم و مجزا به وجوه مختلف حوزه‌های آب، غذا و انرژی می‌پردازند، حدود پنج شورای عالی نیز برای سیاست‌گذاری (شوراهای عالی آب، سلامت و امنیت غذایی، انرژی، محیط زیست و امنیت ملی) در این سه حوزه تعریف شده‌اند؛ همین تعدد مراکز تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری، در کنار تلاش هریک از این مراکز در به کرسی‌نشاندن رویکرد بخشی خود، استعداد یک ناهماهنگی و همچنین اصطکاک را در مدیریت هر کدام از این سه حوزه نشان دهد. بنابراین یکی از مسائل اصلی در حال حاضر، ایجاد سازوکاری است که کیفیت مدیریت این امر مهم را ارتقا دهد.

برنامه هفتم برای توسعه پایدار

پس از حدود یک سال و نیم تأخیر بالاخره دولت سیزدهم لایحه قانون برنامه هفتم را به مجلس یازدهم فرستاد. قوانین توسعه، در میان اسناد بالادستی کشور که سیاست‌های کلان و طولانی مدت یا میان مدت ایران را مشخص می‌کنند، از محوریت و قدمت خاصی برخوردار هستند. فارغ از میزان موفقیت و عملیاتی شدن این برنامه‌ها، نکته حائز اهمیت در این برنامه‌ها مشخص شدن منظر و دیدگاه حاکمیت در پنج سال آینده به موضوعات مختلف است. با توجه به این نکته می توان با بررسی این لایحه، می‌توان رویکرد دولت و دستگاه‌های اجرایی در موضوع حکمرانی آب، غذا و انرژی و در نتیجه میزان توجه به هم‌بست آنها را در مدیریت، به خوبی فهمید.

بررسی فهرست برنامه هفتم توسعه جمهوری اسلامی ایران آشکارا نشان می‌دهد، حاکمیت اهمیت ویژه‌ای برای آب، غذا و انرژی قائل است و هر سه موضوع را در حد فصل، جزو فصول ۲۴ گانه در فهرست برنامه پیشنهادی خود قرارداده است. اما آنچه از نظر این یادداشت محل توجه است، مدیریت این سه موضوع، به صورت مستقل فهمیده شده است و از همین فهرست می‌توان فهمید وضع موجود حکمرانی در آینده هم استمرار خواهد داشت. این مسئله می‌تواند بعد هم‌بست آب، غذا و انرژی را مورد غفلت قرارداده و موجب نوعی سردرگمی یا تزاحم مدیریتی شود، چیزی که هم‌اکنون هم در متن می‌توان مواردی از آن را پیدا کرد. برای نمونه در این لایحه در حوزه امنیت غذایی طبق بند «الف» ماده ۳۳ وزارت کشاورزی مسئول تهیه برنامه تولید بهینه محصولات اساسی در حوزه کشاورزی در داخل کشور درنظر گرفته شده است، اما از سوی دیگر لایحه مذکور در بند «ت» ماده ۳۹ وزارت نیرو را مسئول اصلاح الگوی مصرف آب در بخش کشاورزی معرفی کرده است، که البته این مهم با همکاری وزارت کشاورزی باید صورت بگیرد. در واقع با توجه اهمیت آب در تأمین امنیت غذایی نوعی تزاحم مدیریتی در این بخش از سند مشهود است. این تزاحم همچنین میان بند «ب» ماده ۳۳ که وزارت کشاورزی را مسئول حمایت از بهره‌برداری متناسب با رعایت برنامه تولید بهینه دانسته است با ماده ۳۹ وجود دارد. در بند «ث» ماده ۳۹ صاحبان زمین‌های بیش از ۱۰ هکتار، موظف شده‌اند برای افزایش بهره‌وری شبکه‌های آبیاری نوین زیر نظر وزارت جهادکشاورزی اقدام نمایند، در صورتی که در همان ماده ۳۹ به صورت کلی و بخصوص در بند «ت» همین ماده افزایش بهره‌وری و اصلاح الگوی مصرف زیر نظر وزارت نیرو و با همکاری سایر وزارت‌خانه‌ها از جمله وزارت جهادکشاورزی باید صورت بگیرد. همچنین در بند «ث» ماده ۴۰ جلوگیری از هرگونه برداشت غیر مجاز آب و نیز در بندهای «ج» و «چ» ممانعت از هرگونه حفر چاه و تعدیل پروانه چاه بر عهده وزارت نیرو قرار داده شده است، درصورتی که بسیاری مصادیق مرتبط با موارد مندرج در این بندها کاملا شامل حال کشاورزان و مسائل مربوط به آنها می‌شود. جالب اینکه حتی نظارت بر جلوگیری از آلوده‌سازی آب‌های کشاورزی نیز براساس ماده ۴۱ این لایحه جزوه وظایف وزارت نیرو تعریف شده است، در حالی که موضوع مدیریت نهاده‌های تولید برعهده وزارت جهادکشاورزی است. در واقع در این لایحه برای مدیریت مصارف آب‌های کشاورزی با همان رویکردی برنامه‌ریزی و تعیین مسئولیت شده است، که در مدیریت مصارف خانگی یا شهری آب برنامه ریزی می‌شود. در صورتی که حوزه کشاورزی کاملا با مسئله امنیت غذایی کشور گره خورده و جنس و نوع مصرف آب در آن کاملا متفاوت است.

عباس غنوی
کارشناس اقتصادی
Alborz.payam@gmail.com